

Pestprotocol de spoorzoeker.

Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. Dit ernstige probleem moet aangepakt worden., in het bijzonder door de ouders en door de leerkrachten. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en dat wij willen aanpakken. Op onze school is een vertrouwenspersoon aangesteld: Lianne Dikken.

Doelstelling van dit pestprotocol:

- Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

Wij voeren een actief beleid tegen pesten en hanteren op onze school de volgende schoolregels:

- We zijn aardig voor elkaar
- Problemen lossen we samen op
- We zijn zuinig op de spullen
- We zijn rustig in school

Daarnaast hanteren wij de volgende gedragsregels:

- Je beoordeelt andere kinderen niet op hun uiterlijk.
- Je sluit een ander kind niet buiten van activiteiten.
- Je komt niet zonder toestemming aan de spullen van een ander kind.
- Je bedreigt elkaar niet en doet elkaar geen pijn.
- Je accepteert een ander kind zoals hij/zij is.
- Je bemoeit je niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen.
- Als je ruzie hebt, praat je het uit. Lukt dat niet, dan meldt je het aan de juf of meester.
- Als je een kind ziet dat gepest wordt, dan meld je dat de juf of meester. Dat is geen klikken.
- Het is niet toegestaan dat leerlingen met mobieltjes opnames maken van elkaar en van leerkrachten. Ook foto's van medeleerlingen mogen niet op internet gezet worden, alleen met toestemming van de betreffende persoon. Dit kan leiden tot schorsing/verwijdering/disciplinaire maatregelen"
- Je houdt je aan het internetprotocol van de school.

Het probleem dat "pesten" heet:

1. Definitie van pesten
2. Voorkomen.
3. Signaleren
4. Aanpak.

1. Definitie van pesten.

Pesten is het op systematische wijze verrichten van fysieke, verbale en non-verbale handelingen zoals duwen, slaan, schoppen, uitschelden, roddelen, sociaal isoleren, tegen iemand die zich hier niet tegen kan verdedigen.

Pesten gebeurt alleen of in groepsverband. Een belangrijk gegeven is dat er tussen dader en slachtoffer een ongelijke machtsverhouding bestaat.

Echt pestgedrag komt over het algemeen pas voor vanaf groep 5. In de groepen 1 t/m 4 kunnen wel al kenmerken aanwezig zijn die kunnen leiden tot pestgedrag.

Ook cyberpesten (bijvoorbeeld via msn/chat) wordt door ons beschouwd als een vorm van pesten die kan voorkomen, gesignaleerd en aangepakt dient te worden. Wij vragen ouders hier alert op te zijn.

2. Voorkomen.

- Op onze school willen we tweewekelijks een onderwerp in de klas aan de orde stellen (of tussentijds wanneer daarvoor de noodzaak aanwezig is).
- Onderwerpen zo als: veiligheid, omgaan met elkaar, cyberpesten, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc.
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals: spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en hoe om te gaan met het internet, groepsopdrachten etc..
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en de ouders thuis) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Wij als school nemen duidelijk stelling tegen zulk gedrag.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen en binnen de perken te houden is het regelmatig bespreken van de regels en afspraken. In het begin van het schooljaar en in januari worden de schoolregels en afspraken besproken.
- In het begin van het schooljaar maken de groepen 5 tot en met 8 samen de klassenregels dit doen ze met behulp van het programma "goed van start" In de groepen 1 tot en met 4 worden de klassenregels gemaakt met behulp van de schoolregels.
- De klassenregels hangen zichtbaar op in iedere klas.
- In de risicogroepen 6 t/m 8 wordt minimaal 2 keer per jaar de pesttest afgenomen.

3. Signaleren

Signalen van pesten kunnen zijn:

- Altijd een bijnaam gebruiken, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde "leuke" opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over iemands kleding.
- Isoleren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.

- Op weg naar huis achterna gaan.
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Deze lijst kan natuurlijk worden uitgebreid. Je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook kinderen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

- Alle medewerkers zijn alert op het signaleren van pestgedrag en weten wat ze kunnen doen en/of bij wie ze het kunnen melden.
- Wanneer ouders op school aangeven dat hun kind wordt gepest, wordt dit door de leerkracht vastgelegd in het formulier "pestprotocol" op de server. Daarin wordt beschreven wat ouders zeggen en wat de leerkracht daarmee heeft gedaan

Een aantal basisregels liggen ten grondslag aan het bestrijden van pesten:

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als "klikken". Van jongs af aan brengen we dat kinderen al bij, als je wordt gepest of als je ruzie hebt met een ander en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers mede verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen: School en gezin halen beiden voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor het kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van ouders blijft op school bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

4. Aanpak.

Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen :

Stap 1: Probeer ruzies eerst samen op te lossen. Bij pesten is dit moeilijk dus dan: stap 2

Stap 2: Ga naar de leerkracht of degene die toezicht houdt en leg het probleem voor.

Stap 3: De aanwezige leerkracht, begeleider brengt de partijen bij elkaar (of vraagt een andere leerkracht dit te doen).Hij/zij probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van ruzies en/of pesterijen volgen sancties.

Stap 4: Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die ruzie maakt/pest. De fases van bestraffing treden in werking. Bij herhaling worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkrachten en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende Oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste leerling en begeleidt de pester, in overleg met de ouders en/of interne- of externe deskundigen.

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de begeleider/leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de pester(s) en ouders.

Sancties en procedure Kaartensysteem

Als stap 1 t/m 4 geen positief resultaat oplevert voor de gepeste, volgt er een straf opgebouwd in fases, afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan.

De Ouders van pestende en gepeste leerlingen moeten geïnformeerd worden vanaf deze fase (gesprek op school) als dat al niet gebeurd is. Ouders wordt nadrukkelijk om medewerking gevraagd om het pesten te stoppen.

Ook de ib-er en smw-er dienen in een vroeg stadium op de hoogte te worden gebracht.

Bij extreem pestgedrag buiten school met bedreigen en afpersen wordt ook de wijkagent ingeschakeld.

Bij het niet werken van een fase gaat de volgende fase in.

Procedure kaartensysteem

Extreem gedrag

In deze procedure wordt uitgegaan van extreem gedrag van leerlingen. Op extreem gedrag kan de leerkracht direct actie ondernemen om te beginnen met het geven van een officiële waarschuwing.

Kaartensysteem toegepast in groep 1 tot en met 8

In de groepen 1 tot en met 8 wordt deze procedure kaartensysteem gebruikt. Voor kleuters die extreem gedrag vertonen wordt meteen melding gedaan aan de IB-er waarna er gekeken wordt of er aanleiding is om na te gaan of er speciale zorg nodig is (al of niet met hulp van externe deskundigen) of dat er andere stappen ondernomen moeten worden (bijv. zoeken naar een bij het gedrag passende school). In de zorgprocedure wordt een koppeling gemaakt met de procedure kaartensysteem.

Gesprek met ouders en met de leerling

Bij iedere officiële waarschuwing en bij iedere uitgedeelde kaart wordt een gesprek met ouders gehouden. De directie wordt ingelicht. Het gesprek wordt door de leerkracht gehouden. Op de Regels en Afsprakenkaart waarop waarschuwingen en kaarten worden bijgehouden wordt aangekend wanneer het gesprek met ouders heeft plaats gevonden.

Verantwoordelijkheden bij het registreren en uitdelen kaarten

De leerkracht deelt de kaart uit en licht de directie in. Als er een lastig gesprek met ouders wordt verwacht dan is de directeur er op verzoek van de leerkracht bij aanwezig. In sommige gevallen zal ook de IB-er erbij aanwezig zijn, zeker in de gevallen met leerlingen die zorg behoeven of een zorgtraject ingaan. De directeur is eindverantwoordelijke in deze procedure. In alle gevallen registreert de leerkracht de gegevens op de Regels en Afsprakenkaart. In alle gevallen wordt ook de informatie aan de IB-er gemeld. De kaart is de sanctie.

Kaarten blijven staan

Een gegeven kaart blijft staan en gaat de gehele schoolloopbaan mee. Bij herhaald en of ander extreem gedrag wordt overgegaan tot het geven van de eerst volgende kaart.

Als een kaart wordt gegeven wordt deze getoond door de leerkracht aan de leerling en de ouders van de leerling en wordt met de ingevulde regels-/afsprakenkaart in het dossier van de leerling gedaan.

Protocol Haagse scholen

Op De Spoorzoeker is het Protocol verwijdering leerlingen 2008 en het Protocol schorsing leerlingen 2008 van de Haagse Scholen van kracht.

Alles wordt genoteerd (regels-/ afsprakenkaart, succes , gespreksverslagen, incidenten) op de computer in de map leerkracht op server (pestprotocol) zodat alle betrokkenen goed en snel geïnformeerd zijn.

Betrokken collega's dienen ook op de hoogte te worden gebracht om mee op te kunnen letten en preventief te kunnen handelen. (denk aan :pleinwacht, overblijf, gymleerkracht, zwemjuf, leerkracht verlengde schooldag activiteit)

Een kopie van de regel en afsprakenkaart komt in het dossier van het kind.

Regel en afsprakenkaart treedt in werking.

Fase 1:

- Een gesprek met de pester over wat zijn/haar gedrag bij de gepeste teweeg brengt.
- 1 of meerdere pauzes binnenblijven.
- Nablijven tot andere kinderen vertrokken zijn. (De ouders worden hier altijd over geïnformeerd)
- Evt. het maken van strafwerk in andere groep.
- Een opstel over het pestgedrag en het eigen aandeel hierin..
- De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek met de leerkracht aan de orde.
- Een kaart binnen ons kaartensysteem. Te starten met de officiële waarschuwing, waarna de kaarten bij niet veranderen van het gedrag gegeven worden. Daarbij treedt direct het protocol behorende bij het kaartensysteem in werking.
- Leerkracht voert een gesprek met de ouders en vult de regels-/ afsprakenkaart in.

Fase 2:

- Witte kaart

Fase 3

- Gele kaart

Fase 4

- Rode kaart

Directie licht het bestuur in (zie protocol Haagse scholen)

Cyberpesten

Globaal onderzoek geeft aan dat het cyberpesten vooral plaatsvindt tussen 8 en 15 jaar oud. Als jongeren ouder worden, is het cyberpesten minder populair en kunnen ze vaak ook als slachtoffer beter met de pestboodschappen omgaan.

De meeste leerlingen vertellen het niet aan hun leerkrachten als ze digitaal worden gepest. Hierdoor wordt het probleem onderschat of niet opgemerkt door de omgeving.

Digitaal pesten onttrekt zich nog meer dan het traditionele pesten aan de waarneming van school en ouders. Digitaal pesten kan anoniem gebeuren en is venijnig vanwege de anonimiteit, het ontbreken van getuigen en de soms verregaande consequenties. Het slachtoffer voelt zich machteloos en angstig. De school wordt ook vaak geconfronteerd met de consequenties van dit digitaal pesten. De leerlingen vechten het de volgende dag met woorden of zelfs met fysiek geweld op school uit, of durven juist niet meer naar school te gaan.

Definitie van cyberpesten.

Cyberpesten is pesten via internet of telefoon. Het pesten zelf is meestal niet anders dan bij traditioneel pesten: het gaat vaak om uitschelden, belachelijk maken en buiten sluiten. De impact en de aanpak is wel anders.

Vormen van cyberpesten:

- Kwetsende of bedreigende teksten bijvoorbeeld via chatprogramma's als MSN of Hyves plaatsen.
- Beledigende foto's, video's of persoonlijke gegevens van het slachtoffer op het internet of op sociaalnetwerksites plaatsen (cyberbaiting) zoals Facebook en Twitter.
Dan is er sprake van cyberstalking, waarbij één of meerdere daders doelbewust een slachtoffer lastig blijft vallen.
- wachtwoorden en credits stelen en misbruiken
- Op fora en vrij bewerkbare pagina's, bijvoorbeeld Wikipedia, beledigende of bedreigende informatie plaatsen. (haatprofielen aanmaken.
- virussen sturen en het versturen van een e-mail bom
- gestalkt worden door volwassenen die zich voordoen als leeftijdsgenoten. Wanneer ze eenmaal vertrouwen van de jongeren gewekt hebben en van hen zeer persoonlijke tot intieme gegevens hebben verkregen, misbruiken ze die gegevens om jongeren nog meer onder druk te zetten en tot nog meer ongewenste gedragingen aan te zetten.

Aanpak bij cyberpesten.

1. De klacht (ouders en/ of leerling)

Tijdens dit gesprek probeert de leerkracht de bron te achterhalen(in school of daarbuiten) samen met de leerling en/of de ouder en verzamelen de informatie. De leerling wordt gevraagd om de mailtjes uit te printen en in zijn e-mailinbox te bewaren en een ander e-mail adres aan te maken. De ICT-verantwoordelijke op school probeert te achterhalen of de mailtjes vanaf school zijn verstuurd.

2. Gesprek met de klas

De leerkracht voert een gesprek met de klas over dat er iemand vervelende mails ontvangt.. En bespreekt met de hele klas waarom het zo erg is om online gepest te worden. De leerkracht vertelt dat alleen de grootste lafaards via het internet pesten.

3. Een gesprek met de ouders

De leerkracht voert een gesprek met de ouders om hun in te lichten en om hun zo goed mogelijk te ondersteunen bij de aanpak als het buitenschool gebeurt.

4. Indien bron bekend / binnen de school

Als de bron van het pesten nu bekend is wordt het pestprotocol van de school gevolgd.

5. indien bron onbekend / buiten de school

Als duidelijk wordt dat de bron niet binnen de school zit. Dan wordt het gepeste kind gevraagd om een nieuw e-mail adres aan te maken en dat niet uit te geven, behalve aan zijn vrienden / vriendinnen. Vraag het kind ook om mensen die hij niet kent, niet te accepteren op MSN. Mocht de pester nu toch weer achter deze gegevens komen, is het duidelijk dat de bron binnen de school zit.

De leerkracht gebruikt het formulier pestprotocol en volgt als de pester op school zit de procedure van het pestprotocol.

Bijlage 1:

begeleiding,

We spreken over 4 groepen :

- de gepeste (slachtoffer)
- de pester(s) (dader)
- de meelopers
- de "zwijgende" medeleerlingen (toekijkers)

begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen . Hoe en door wie wordt gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/ zij voor, tijdens en na het pesten ?
- Proberen in het gesprek uit te leggen dat huilen en/of heel boos worden vaak een reactie is die de pester wil uitlokken.
- Zoeken en oefenen naar andere manieren van reageren.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind/kinderen pesten.
- Nagaan welke oplossing een kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (door aandacht) als leerling zich anders opstelt.
- Praten met ouders van gepeste om samen naar oplossing te zoeken.
- Indien mogelijk/wenselijk gesprek tussen ouders gepeste en ouders pesters .
- Het gepeste kind niet óverbeschermen zo dat dit zichtbaar is voor anderen. Dit kan pesten zelfs versterken
- Wanneer pestgedrag versterkt wordt door eigen gedrag hulp vragen aan externen middels izc.
- Regelmatig gesprekjes houden op vaste momenten ook als de situatie verbetert. (SMW)

begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar redenen van ruzie maken/pesten. (baas willen zijn, jaloezie, verveling groepsdruk, zich buitengesloten voelen)
- Laten inzien van het effect van zijn/haar gedrag op de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- Samen zoeken naar leuke/sterke kanten van gepeste.
- Duidelijk maken dat we pesten niet toestaan op school. Regel van de school herhalen en handhaven. Consequenties bespreken. Dus straf als de regel overtreden wordt
- Contact met ouders zoeken. Samen zoeken naar mogelijke oorzaken van gedrag en natuurlijk naar oplossingen
- Zoeken van een sport/club waar de leerling kan ervaren dat contact met anderen hebben leuk is.
- Via izc hulp zoeken voor oplossingen voor het kind en de groep. Sportclub/sova training etc. voor traject van Smw.

Begeleiding meelopers : zie begeleiding pester

Begeleiding zwijgende meerderheid.:

Door gesprekken in de groep de leerlingen actief proberen te betrekken en stimuleren in het melden van pestgedrag.

Ook samen met de leerlingen naar oplossingen zoeken.

Bijlage 2

Adviezen voor Ouders over Pesten en cyberpesten

Pesten

Adviezen aan de ouders van leerlingen van onze school:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u dan contact op te nemen met de ouders van de pester om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden en weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Geef zelf het goede voorbeeld.

Adviezen aan de ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek, elk kind loopt de kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aan doet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.
- Geef zelf het goede voorbeeld.

Cyberpesten

Preventieve maatregelen cyberpesten voor de ouders.

- Zet de pc op een centrale plek in de woning zodat je je kind in de gaten kunt houden. Ook al heeft het kind zijn pc op zijn of haar kamer staan, houdt dan toch steeds een oogje in het zeil door regelmatig binnen te springen en te vragen wat men op internet doet.
- Leer uw kind wat netiquette is.
Onder netiquette verstaan we: de gedragsregels op het Internet. Leer je kind altijd vriendelijk, eerlijk en beleefd te blijven, en niet (terug) te gaan schelden als iemand vervelend doet.
- Praat over internet
Praat regelmatig met uw kinderen en hun vrienden en vriendinnen over wat ze doen en meemaken op Internet, en hoe ze dat vinden.
- Maak met je kind afspraken voor goed internetgebruik. Print de regels uit en hang ze naast de computer.
- Weet waar u het over hebt als ouders
Zorg dat u zelf genoeg weet van Internet, om te begrijpen waar uw kind mee bezig is. Maak uzelf vertrouwd met de belangrijkste mogelijkheden. Ga chatten, MSN-en, surfen en zoeken, downloaden en mp3'tjes delen. Alleen op die manier kun je je kind echt webwijs maken.

Wat te doen als je kind via internet gepest wordt

- Reageer niet op pest-mails. Negeren ontmoedigt de pesters.

- Zorg ervoor dat alle bewijsmaterialen bewaard blijven. Van websites kan je eenvoudig afprints maken door te klikken op de knop 'PrintScreen' op je toetsenbord en dan te plakken in een tekstverwerker zoals bijvoorbeeld Word.
- Praat met de school.
- Praat erover met andere ouders, bijvoorbeeld via het discussieforum van Ouders Online (www.ouders.nl) of andere websites waar pesten het thema is. (meer info op www.cyberpesten.be of www.digitaalpesten.be)
- Maak een melding bij de politie bijvoorbeeld de lokale wijkagent of, als het echt ernstig is, doe aangifte bij de politie. Tijdens de melding kunt u tegelijkertijd informeren wat de gevolgen zijn van het doen van aangifte.
- Neem uw kind serieus, maar leer hem of haar ook te relativieren. Je hebt het dus niet in de hand dat iemand zulke mail naar je stuurt, maar je kunt wel zelf bepalen in hoeverre je jezelf erdoor laat beïnvloeden. Wimpel het probleem niet weg, maar probeer het wel wat te relativieren. Help om te achterhalen wie de dader zou kunnen zijn, door bijvoorbeeld tips te geven om de computer te onderzoeken.
- Onderzoek samen de manier van pesten. Is dat vluchtig, voorbijgaand? Kan je het wat relativieren of gaat het om ernstige gevallen en moet gepast gereageerd worden (bv. stalken)?
- Blokkeer afzender mail of blokkeer MSN'er. zonder dat degene die je blokkeert het door heeft.
- Websites waar je klachten kan indienen zijn :
 - www.nlip.nl
 - www.meldpunt.org
 - www.meldpunt.nl
 - www.gpj.be/nl/meld_kp.htm
 - <http://www.cyberhate.be/> Bij dit meldpunt kun je terecht voor het melden van racistische of andere haatberichten op internet
 - <http://www.kinderrechtencommissariaat.be/>
 (Bronnen o.a. www.klasse.be en www.planet.nl)